

μερα οἱ ἄνθρωποι διὰ τὸ αἶμα καὶ κρῖνον. Δὲν ἀποστηθίζουν καὶ δὲν ἀπαγγέλουν. "Ἄν ἐξοῦσεν ὁ Παράσχος θὰ ἦταν ἀνυπόφορος μὲ τὸ στομφώδικο ὕψος τοῦ λόγου του καὶ τῆς ἀπαγγελίας του. Ἡ ποίηση σήμερα δὲν κυνηγεῖ τις εὐκολες δάφνες. Εἶναι πιὸ σοφὴ καὶ γιὰ τοῦτο λιγώτερο ἐπιδεικτική καὶ αἰσθηματολογική. Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ συγκρίνουμε τὸν καλλίτερο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης — τὸν Παπαρηγόπουλο — μὲ τὸν καλλίτερο τῆς σημερινῆς ἐποχῆς — τὸν Παλαμᾶ — γιὰ νὰ νοιώσουμε γιατί τότε οἱ μορφωμένοι ἀποστήθιζαν τὰ τραγοῦδια τῶν ποιητῶν τους καὶ εὐρίσκανε σ' αὐτὰ τὰ αἰσθηματικά τους, καὶ γιατί τώρα οἱ μορφωμένοι κρίνουν τὰ ποιήματα τῶν ποιητῶν μας, καὶ γυρεύουν νὰ ντικρύσουν μέσα σ' αὐτὰ τὴ σκέψη, τὸ νόημα ποὺ θέλουν καὶ ποθοῦν. Σήμερα νοιώθουμε τότε αἰσθηματικὰ οὐ γὰρ οὐκ ὅσον. Αὕτη εἶναι ἡ διαφορὰ. Ποῦ ἔρρισκεται ἡ ἀλήθεια καὶ πὼς σωστὸ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ εἰπῶ. "Ἄν ὁ κ. Πολίτης καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς γενεᾶς του ζοῦνε μὲ τις θύμησης τῆς νιότης τους καὶ συγκινοῦνται μ' αὐτὲς καὶ δὲ βλέπουνε τί γίνεται σήμερα καὶ πρὸ πάντων δὲ βλέπουνε πόσο προόδεψε ἡ ποίηση καὶ πόσο ἀληθινώτεροι εἶναι οἱ ποιητές, σ' αὐτὸ βέβαια δὲ φταίμε ἐμεῖς οἱ νεώτεροι

ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Στὸ ψηλὸ, τὸ διάφανο, τ' ἀνθογιάλι, τ' ἀκουμπισμένον χάμω στὸ σκοτεινὸ παχὺ χῆλι, ῥοδινὴ μιὰ ἀμυγδαλιά τεντώνει τὰ κλαριά της σὰν ἀνάλαφρα φτερά. Μόνον λουλούδι μέσα στὸ βαριὰ αὐστηρὸ περίγυρο ὁλόκληρο στοιχωμένο ἀπὸ σκέψη καὶ μελέτη, δημιουργική, ὅμως ποὺ διώχνει μακριὰ τὸ νεανικὸ τὸ γέλιο καὶ τὴ χαρὰ, φαίνεται σὰν ἀνθησὴ σὲ μιὰ φυλακὴ, παρείσακτη, ἀλλὰ ποὺ ἐπιβάλλει μιὰ ἀνοιξὴ ὀρμητικὴ καὶ εὐτυχισμένη. Ἡ ἀμυγδαλιά ποὺ διαλαλεῖ τὴν ἀνοιξὴ μέσα στὸν παγωμένο χειμῶνα, ἐξόριστὴ ἀπὸ τὸ δέντρο της, ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα ποὺ ἀγαπᾷ καὶ θέλει ὅλο νὰ καταχτήσῃ σ' ἓνα ἐρωτικὸ ἀγκάλιασμα μὲ τὸν ἥλιο, τὸν δειλὸ ἀκόμα, ἀλλὰ γρήγορα πύρινο, ἓνα ἀγκάλιασμα ὁλόφλογο, ποὺ εὐτυχισμένη θὰ τὴ σκοτώσῃ, ἡ ἀμυγδαλιά μέσα στοὺς ἀσφυκτικούς σκοτεινοὺς τοίχους μαραίνεται. Πέφτουν λυπημένα στὸ βαρὺ χαλὶ τὰ πέταλά της. Ἀνωφέλευτα. Μὰ τὰ μάτια τὰ κουρασμένα ἀπὸ τὴν ἐργασία ποὺ ἀκούμπησαν ἀπάνω της ἀθέλητα, ἴσως μὲ θυμὸ γιὰ τὴ ξένη ἀπλώνει γύρω τους τὴ γοητεία της, μὲ περιφρόνηση γιὰ τὴ δὲ μποροῦν νὰ μὴν ἀφεθοῦν στὴ γοητεία ποὺ στιγμὲς τ' ἀπασχολεῖ τὰ μάτια τὰ κουρασμένα καὶ σκοτεινὰ σπινθήρισαν καὶ χαμογέλασαν.

ΕΝΑ ΚΟΚΚΙΝΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο πέθανε. Δὲν εἶναι οὔτε κἄν λυπηρὸ. Μήπως δὲν πεθαίνουν ὅλα, καὶ τὰ ὁμορφα καὶ τὰ ἄσχημα, ὅ,τι ἀγαπήθηκε, καὶ ὅ,τι δὲν ἀγαπήθηκε; Δὲν εἶναι λυπηρὸ ὅτι εἶνε τόσο πολὺ συνειθισμένο, ὅ,τι ὑπακούει στὸ Νόμο, ὅ,τι ἀνεμπόδι-

στα γίνεται. Ποιὸς ξέρεῖ ἂν τὸ θάμα ποὺ αἰώνια νοσταλγιέται, ποὺ παράφορα ἀκατάπαντα ἐπιθυμοῦμε, ποιὸς ξέρεῖ ἂν τὸ βλέπαμε ποτὲ πραγματικὸ, δικό μας, ἂν δὲ μᾶς ἔδινε μὲ τὴν ἀπότομη μεταστροφή ποὺ θὰ ἔβρενε ἀμέσως σ' ὁλόκληρο τὸ Σύμπαντο τὴν πιὸ χειρότερη ἀγωνία. Ἴσως καὶ μιὰ ἀπογοήτευση. Κι' ἂν εἶταν πολὺ πιὸ ὠραῖο ἀκόμα ἀπ' ὅ,τι τὸ φαντάσθηκε τὸ πιὸ ἐξῆλο ὄνειρο θὰ νικοῦσε ἄρα γε καὶ τὴν κατάρα τοῦ ἐσώτερα παντοτεινὰ ἀνικανοποίητου ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ τὸ γαρῶμε; Ἡ ὁ σαρκαστικὸς σπασμὸς ποὺ γελιέει πλατὺ γιὰ νὰ μὴ πλάσῃ θ' ἀνατρίχια εἰς πάλι τὰ χεῖλια μπροστὰ στὸ ἄπλεστο, τὸ πληκτικὸ τὸ θάμα; Τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο ποὺ τόσο παθητικὰ ἀγαπήθηκε ἴσως σὰν ἐφιέλτης νὰ πλάκωνε. Ἡ ἀνῆλλαχτὴ εὐδία τὸν τῆς πιὸ τέλειαν θριαμβευτικῆς ὁμορφιάς, ἡ μονότονα μεθυστικὴ ἐξοστατικὴ ἡδονικὴ εὐωδία τοῦ θὰ προαλοῦσε τὸ μῖσος καὶ ἔπειτα τὴν ἀηδία. Ἔτσι τουλάχιστον μὲ πολὺ πόνον τὸ κλάψανε διὸ μάτια τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο, τὸ πρόσωπο ἀρπαγμένο μέσα στὴν ἀνθησὴ του, διὸ μάτια ποὺ βαθιὰ τὸ εἶχαν ἀγαπήσει, ἀδύναμα μάτια ποὺ ἀπέλπιδαν ἀπίστευαν τὸ θάνατο. Μὰ κάποια ἄλλη φωνὴ εἶπε: «Ὁ Νόμος εἶναι δίκιος, καὶ νικεῖται ὁ Νόμος. Τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο πεθαίνει ἄλλο γιὰ νὰ γεννηθεῖ. Μόνα τίποτε ἂς μὴ μαραίνεται. Ἡ πορφύρα τοῦ ἡλίου τὸ βράδι ὑπόσχεται ἓνα ἄλλο δεῖλι πιὸ κόκκινο μιᾶς πιὸ θριαμβευτικῆς μέρας. Ἄς ἀγαπᾶμε κάθε μέρα τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο τὸ πάντοτε ἴδιο καὶ πάντοτε καινούριο. Πάντοτε πιὸ ὁμορφο ἢ θέλομε καὶ ἂν ξέρομε πιὸ ὁμορφο νὰ τὸ βλέπομε, ἂν πιὸ ὁμορφο καὶ πιὸ ἐντατικὸ ὁλόενα δημιουργοῦμε τὸ βλέμμα μας ποὺ θὰ τὸ δεχθεῖ.»

Ἐνα κόκκινο τριαντάφυλλο πέθανε.

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Σὲ μαύρη θάλασσα, πλατειά,
Ἐνα μικρὸ καράβι.
Πάνω πηδᾷ, κάτω βουτᾷ,
Καὶ τ' ἄγριο κύμα σκάβει.
Κι' ἓνα φωτάκι ἀπὸ μακριὰ
Ποῦ σβεῖ καὶ πάλι ἀνάβει.

Τὰ κύματα σὰν τὰ θεριά
Μὲ μουνγκρητὸ ἄγριο ὀρμοῦνε.
Μανιάζουνε καὶ ἀφρίζουνε
Καὶ σποῦνε καὶ βροντοῦνε
Καὶ τὸ καράβι τ' ἀλαφρὸ
Νὰ καταπιεῖ ζητοῦνε.

Μέσα στὰ πλάτη τὰ πικρὰ
Τὸ φόβο δὲ γνωρίζει:
Μὲ τὰ πανιά του ὀρθάνοιχτα
Ποὺ ἀγέρας δὲν τὰ σκίζει,
Κατὰ τὸ φῶς τὸ μακρινὸ
Γοργόφτερο ἀρμενίζει.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ